

Αθήνα 5/6/2020

Αρ. πρωτ. 4250

Προς:

Πρόεδρο, Τακτικά και  
Αναπληρωματικά Μέλη της  
Νομοπαρασκευαστικής  
Επιτροπής  
(ΦΕΚ Β 1686/4-5-2020)

Κοινοποίηση:

1. Υφυπουργό Ανάπτυξης  
κ. Ν. Παπαθανάση
2. Γεν. Γραμματέα Υποδομών  
κ. Γ. Καραγιάννη
3. Εθνικό Συμβούλιο  
Βιομηχανίας, Υποδομών  
και Κατασκευών

**Θέμα: Εργασίες Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής για την αναμόρφωση και τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου των Δημοσίων Συμβάσεων (ΦΕΚ Β 1686/4-5-2020)**

Αξιότιμες/οι κυρίες/οι,

Ο ΣΤΕΑΤ εκπροσωπεί τις μεγάλες τεχνικές εταιρίες της χώρας οι οποίες συμμετέχουν στις διαδικασίες προετοιμασίας και υλοποίησης πολύ σοβαρού μέρους των δημοσίων συμβάσεων.

Για τον λόγο αυτόν κληθήκαμε και συμμετέχουμε με εκπροσώπους μας στις εργασίες που δρομολογήθηκαν σύμφωνα με σχετική απόφαση του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών (ΦΕΚ Β'843/2020), με την οποία συγκροτήθηκαν συντονιστική Ομάδα Εργασίας και δύο υποομάδες (Μελετών και Κατασκευών) για την υποβολή προτάσεων ρύθμισης θεμάτων σύναψης δημοσίων συμβάσεων εκτέλεσης έργων, μελετών και συναφών υπηρεσιών του ν. 4412/2016 και προσαρμογή διατάξεων του.

Στις συνεδριάσεις των υποομάδων και της συντονιστικής Ομάδας Εργασίας, στην οποία μετέχει μεταξύ άλλων και Νομικός Σύμβουλος του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, καταθέσαμε εμπειριστατωμένες απόψεις, θέσεις και νομοτεχνικά διατυπωμένες προτάσεις, που ως φορέας είχαμε επεξεργαστεί τόσο αυτοτελώς όσο και στο πλαίσιο της συμμετοχής μας στο Εθνικό Συμβούλιο Βιομηχανίας Υποδομών και Κατασκευών (ΕΣΒΥΚ).

Επισυνάπτουμε τεύχος προτάσεων τροποποίησης του θεσμικού Πλαισίου Δημοσίων Συμβάσεων του ΕΣΒΥΚ, στο οποίο έχουν ενσωματωθεί οι προτάσεις του συνδέσμου μας, όσον αφορά σειρά άμεσων προτεινόμενων νομοθετικών παρεμβάσεων στα σχετικά άρθρα του ν. 4412/2016 και οι οποίες αφορούν στις Δημόσιες Συμβάσεις Έργων.

Η πρώτη δέσμη των προτάσεών μας στοχεύει αφ' ενός μεν στην αντιμετώπιση χρόνιων παθογενειών και παρωχημένων προσεγγίσεων στο σύστημα παραγωγής Δημοσίων έργων στη χώρα μας, με την θέσπιση Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών έργων και μελετών, αφ' ετέρου δε στην επιτάχυνση των διαγωνιστικών διαδικασιών, στην ανάθεση Συμβάσεων έργων με αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια, στον εξορθολογισμό των απαιτήσεων εγγύησης καλής εκτέλεσης έργου και στην επιτυχή υλοποίηση των δημοσίων συμβάσεων μελετών και έργων, ώστε να παράγονται σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού ποιοτικές μελέτες και έργα που να ανταποκρίνονται στο οικονομικό τους αντάλλαγμα.

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι η νομοθέτηση των προτάσεών μας, οι πλείστες των οποίων εντάσσονται στις προτάσεις για τις οποίες υπήρξε καθολική συμφωνία στις σχετικές επιτροπές του Υπουργείου Υποδομών, θα αποφέρει άμεση βελτίωση της παραγωγής των δημοσίων έργων και μελετών στη Χώρα μας.

Στο πλαίσιο αυτό, ευελπιστούμε ότι όλες οι ανωτέρω προτάσεις θα αποτελέσουν αντικείμενο προσοχής και άμεσης ενασχόλησης της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής σας και στη συνέχεια της Κυβερνητικής Επιτροπής Δημοσίων Συμβάσεων, ώστε αυτές να νομοθετηθούν σε πολύ σύντομο χρόνο.

Τέλος, καταθέτουμε αίτημα κλήσης και παρουσίας εκπροσώπων μας στις συνεδριάσεις της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής κατά τις οποίες θα εξεταστούν οι ανωτέρω προτάσεις, καθώς και συμμετοχής εκπροσώπων μας στις υποεπιτροπές / ομάδες εργασίας που τυχόν θα συγκροτηθούν.

Εν αναμονή επικοινωνίας μας, είμαστε στη διάθεση σας για διευκρινήσεις και πρόσθετη ενημέρωση.

Ο Πρόεδρος

Γ. Συριανός

Συν. : Τεύχος Προτάσεων

Με τιμή,  
Για τον ΣΤΕΑΤ,



Ο Γεν. Γραμματέας

Αθ. Σίψας



## Στρατηγική Μεταρρυθμίσεων στη Βιομηχανία Υποδομών & Κατασκευών

### 1η Δέσμη Προτάσεων τροποποίησης του Θεσμικού Πλαισίου Δημοσίων Συμβάσεων

Ιούνιος 2020

---

Το Εθνικό Συμβούλιο Βιομηχανίας Υποδομών & Κατασκευών (ΕΣΒΥΚ), συνιστά αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία και ιδρύθηκε το 2019, με πρωτοβουλία των ΣΑΤΕ, ΣΕΓΜ και ΣΤΕΑΤ, για την ενιαία εκπροσώπηση της Βιομηχανίας Υποδομών & Κατασκευών της Ελλάδας.

Μέλη του ΕΣΒΥΚ είναι οι επαγγελματικές ενώσεις, σωματεία, σύνδεσμοι ή οργανώσεις οικονομικών φορέων που εδρεύουν στην Ελλάδα, έχουν πανελλαδική κάλυψη και έχουν ως πρωταρχικό σκοπό τον σχεδιασμό, τη μελέτη και την κατασκευή έργων, την προμήθεια και παραγωγή υλικών, την ανάπτυξη, την έρευνα, τη συντήρηση και τη διαχείριση του δομημένου και του φυσικού περιβάλλοντος. Επίσης, στο ΕΣΒΥΚ μετέχουν ως συνδεδεμένα μέλη δημόσιοι φορείς και οργανισμοί, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, εκπαιδευτικά, ερευνητικά και λοιπά ιδρύματα και φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που εμπλέκονται -αμέσως ή εμμέσως- με τις υποδομές και κατασκευές.

Βασικοί σκοποί του ΕΣΒΥΚ είναι:

- ⊙ η προαγωγή της ελληνικής βιομηχανίας υποδομών και κατασκευών και η αναβάθμιση της συμβολής της στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας,
- ⊙ η διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης της ελληνικής βιομηχανίας υποδομών και κατασκευών και η βελτίωση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητάς της, προς όφελος της κοινωνίας και του περιβάλλοντος,
- ⊙ η διασφάλιση των θεμελιωδών αρχών της διαφάνειας και του υγιούς ανταγωνισμού στο σύστημα παραγωγής δημόσιων και ιδιωτικών έργων στη χώρα,
- ⊙ η προώθηση της υγιούς, υπεύθυνης και ποιοτικής επιχειρηματικότητας στον τομέα των υποδομών και κατασκευών,
- ⊙ η διασφάλιση και η εκπροσώπηση των ενδιαφερόντων και των δικαιωμάτων των μελών του,
- ⊙ η ενιαία εκπροσώπηση των μελών του σε εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς, φορείς, επιτροπές και φόρουμ που σχετίζονται ή/και επηρεάζουν τη βιομηχανία υποδομών και κατασκευών,
- ⊙ η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των μελών του,
- ⊙ η προβολή του Έργου των μελών του στο κοινωνικό σύνολο.

**Τακτικά μέλη ΕΣΒΥΚ:**



Σημείωση:

Οι τροποποιήσεις που αναφέρονται στις διατάξεις του Βιβλίου I προτείνεται να εφαρμοστούν και στις αντίστοιχες διατάξεις του Βιβλίου II του Ν. 4412/16.

## 1. Επιτάχυνση διαγωνιστικών διαδικασιών

Με τις ρυθμίσεις αυτές θα επιταχυνθεί ο χρόνος ανάθεσης των συμβάσεων και θα βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των Επιτροπών Διαγωνισμού.

Προτείνονται οι εξής ρυθμίσεις:

α) Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2.ζ) του άρθρου 49 του νόμου 4412/2016 τροποποιείται ως εξής:

«ζ) Στις περιπτώσεις συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών προκειμένου να εκκινήσει η διαδικασία δημοπράτησης, απαιτείται δέσμευση του 80% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, το δε υπόλοιπο που τυχόν απαιτείται, δεσμεύεται με την κατακύρωση της σύμβασης ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις μεταφέρεται δέσμευση πίστωσης του προϋπολογισμού δημοπράτησης του αντίστοιχου έργου, εφόσον αυτό δημοπρατηθεί εντός ενός (1) έτους από την έκδοση βεβαίωσης περαίωσης της μελέτης. Στη δέσμευση πίστωσης περιλαμβάνεται η ιδιαίτερη αμοιβή της επιτροπής διαγωνισμού του άρθρου 221Α, η αμοιβή εξωτερικών ελεγκτών της μελέτης και η αμοιβή των ελεγκτών οδικής ασφάλειας εφόσον απαιτείται.»

β) Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 221Α του νόμου 4412/2016 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά στους διαγωνισμούς με διαδικασία προεπιλογής, η αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και η ποιοτική επιλογή ολοκληρώνεται εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την αποσφράγιση. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι παραπάνω προθεσμίες ως έχουν εκτός από αυτήν της περίπτωσης γ), η οποία μειώνεται στο μισό.»

γ) Η παρ. 3 του άρθρου 221Α του νόμου 4412/2016 τροποποιείται ως εξής:

«3. Οι ως άνω προθεσμίες παρατείνονται αναλόγως σε περίπτωση που ζητηθούν διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις ή απαιτείται επιβεβαίωση στοιχείων κατά τις κείμενες διατάξεις. Σε συμβάσεις προϋπολογισμού άνω των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ ή σύνθετες συμβάσεις που ο όγκος των δικαιολογητικών ή των τεχνικών προσφορών είναι μεγάλος, οι ως άνω προθεσμίες δύνανται να παρατείνονται έως και το τριπλάσιο των παραπάνω προθεσμιών.»

δ) Μετά την παρ. 3 του άρθρου 221Α του νόμου 4412/2016 προστίθεται νέα παράγραφος 4 ως εξής (η υφιστάμενη παρ. 4 μετονομάζεται σε παρ. 5):

«4. Στα μέλη των επιτροπών διαγωνισμού καταβάλλεται ιδιαίτερη εφάπαξ αμοιβή, ανάλογα προς το είδος της διαδικασίας και την απαιτούμενη εργασία των μελών της επιτροπής, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας του διαγωνισμού και την παράδοση του

πρακτικού και υπό την προϋπόθεση ότι τηρήθηκαν οι παραπάνω προθεσμίες. Σε περίπτωση δικαιολογημένης υπέρβασης της προθεσμίας, όπως ιδίως σε περιπτώσεις άσκησης ενστάσεων ή προσφυγών μπορεί να καταβάλλεται ολόκληρη η αμοιβή ή μέρος αυτής. Για την κάλυψη της δαπάνης αυτής καθιερώνεται ισόποση παρακράτηση επιμεριζόμενη ισομερώς στους τρεις (3) πρώτους λογαριασμούς της σύμβασης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, η οποία θα εκδοθεί εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, καθορίζεται το ακριβές ύψος και ο τρόπος καταβολής της αμοιβής.»

ε) Μετά από το **δεύτερο εδάφιο της παρ.8.η) του άρθρου 221** του Ν.4412/16: «Όργανα διενέργειας διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων» προστίθεται το εξής εδάφιο:

«Κάθε εγγραφόμενος κατατάσσεται σε κατηγορίες του μητρώου ανάλογα με την εκπαίδευση, την εμπειρία και την πιστοποίησή του στο Μητρώο Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημοσίων Συμβάσεων (Μη.Π.Υ.Δη.Συ.) του άρθρου 344 ανά κατηγορία έργου και μελέτης».

στ) Το **δεύτερο εδάφιο της παρ. 10, του άρθρου 221** του Ν.4412/16, όπως έχει αντικατασταθεί διαδοχικά με το άρθρο 22 περ.49 του Ν.4441/2016, ΦΕΚ Α 227/6.12.2016 και με το άρθρο 107 παρ.2 του Ν.4530/2018, ΦΕΚ Α 59/30.3.2018, τροποποιείται ως εξής:

«Η κλήρωση διενεργείται υποχρεωτικά μεταξύ των τεχνικών υπαλλήλων που ανήκουν στις κύριες κατηγορίες μελέτης του μητρώου της περίπτωσης η' της παραγράφου 8 του παρόντος, σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας με βάση την έδρα της αναθέτουσας αρχής, οι οποίοι διαθέτουν τα αντίστοιχα προσόντα της παραγράφου 8 ή 9 του παρόντος κατά περίπτωση.»

Προστίθεται **παράγραφος 10<sup>α</sup>** ως εξής:

«10α. Στις διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων των παρ. 8 και 9, ως Πρόεδρος ορίζεται, με απόφαση του οργάνου που συγκροτεί την επιτροπή, υπάλληλος της αναθέτουσας αρχής εγγεγραμμένος στο ΜΗΜΕΔ.»

## 2. Διαφάνεια - προκαταρκτικές διαβουλεύσεις

Με τη δημοσιοποίηση και την προκαταρκτική διαβούλευση των τευχών δημοπράτησης, θα προκύψει ελαχιστοποίηση των φαινομένων ύπαρξης εσφαλμένων, καταχρηστικών, φωτογραφικών ή/και παράνομων όρων στα τεύχη δημοπράτησης και συνακόλουθα διαφύλαξη των αρχών της ίσης μεταχείρισης και του υγιούς ανταγωνισμού, με την καταγραφή των παρατηρήσεων των ενδιαφερομένων και την ενσωμάτωση όσων εξ' αυτών κρίνει εύλογες η αναθέτουσα αρχή. Περαιτέρω, με την πρακτική αυτή επιτυγχάνεται και επιτάχυνση των προσυμβατικών διαδικασιών λόγω της αναμενόμενης ελαχιστοποίησης των προσφυγών στην ΑΕΠΠ, αλλά και της

μείωσης των αρνητικών αποφάσεων για τη σύναψη συμβάσεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Προτείνεται η εξής ρύθμιση:

Μετά το πρώτο εδάφιο του άρθρου 46 του Ν.4412/16: «Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς (άρθρο 40 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)», προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Οι διαβουλεύσεις είναι υποχρεωτικές όταν πρόκειται για σύμβαση εκτέλεσης έργων προϋπολογισμού άνω των 1.500.000€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών άνω του ορίου της παρ. β) του άρθρου 5. Οι παρατηρήσεις που λαμβάνονται, καταγράφονται, συνεκτιμώνται και απαντώνται με ευθύνη της αναθέτουσας αρχής, αποτελούν δε μέρος του Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης.»

### 3. Έλεγχος Μελετών και Επίβλεψη Έργων από ιδιωτικούς οικονομικούς φορείς

Ο έλεγχος των μελετών και η επίβλεψη των έργων από ιδιωτικές μελετητικές και συμβουλευτικές επιχειρήσεις (βλ. και νέο Μητρώο Συμβούλων Διοίκησης – Διαχείρισης Έργων του Π.Δ. 71/2019) αποτελεί ευρέως χρησιμοποιούμενη πρακτική διεθνώς με πολύ θετικά αποτελέσματα. Αποδίδει, δε, τον αναγκαίο χώρο στις αναθέτουσες αρχές προκειμένου να διαδραματίσουν απερίσπαστες τον θεσμικό και επιτελικό τους ρόλο στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση των σχεδίων πολιτικής αρμοδιότητάς τους.

Προτείνονται οι εξής ρυθμίσεις:

α) Η παρ. 2ζ του Άρθρου 49 του Ν. 4412/16: «Επάρκεια προϋπολογισμού, ωριμότητα, μελέτες» καταργείται.

β) Το άρθρο 52 του Ν. 4412/16: «Σκοπιμότητα σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών» καταργείται.

γ) Στο τέλος της παρ. 2 του Άρθρου 136 του Ν. 4412/16: «Διοίκηση του έργου - Επίβλεψη», προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«...Καθήκοντα επίβλεψης που σχετίζονται με την κατασκευή έργων, όπως αυτά ορίζονται στις επιμέρους διατάξεις του παρόντος τίτλου, είναι δυνατό να ανατίθενται με διακριτή σύμβαση του παρόντος νόμου, σε οικονομικούς φορείς εγγεγραμμένους στο Μητρώο Επιχειρήσεων Συμβούλων Διοίκησης - Διαχείρισης Έργων της περίπτωσης Γ της παραγράφου 11.α του άρθρου 118 του ν. 4472/2017 (ΦΕΚ 74 Α). Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ορίζονται ειδικότερα στοιχεία σχετικά με τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, λεπτομέρειες σχετικά με τα

καθήκοντα, τις υποχρεώσεις, την αμοιβή των οικονομικών φορέων, καθώς και κάθε άλλο απαραίτητο στοιχείο για την εφαρμογή της.»

δ) Στο τέλος της **παραγράφου 1 του άρθρου 183** του ν. 4412/2016 «Διοίκηση σύμβασης μελέτης - παροχής τεχνικών υπηρεσιών» προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Η υποβοήθηση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας στον έλεγχο της μελέτης δύναται να γίνει με την ανάθεση σύμβασης του παρόντος νόμου σε οικονομικούς φορείς εγγεγραμμένους στο Μητρώο Μελετητικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων της περίπτωσης Α.1 της παραγράφου 11.α του άρθρου 118 του ν. 4472/2017 (ΦΕΚ 74 Α), οι οποίοι δεν μετέχουν στην εκπόνηση της μελέτης, και θα συνυπογράφουν, με ή χωρίς παρατηρήσεις, τα παραδοτέα της μελέτης από τον ανάδοχο αυτής. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ορίζονται ειδικότερα στοιχεία σχετικά με τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, λεπτομέρειες σχετικά με τα καθήκοντα, τις υποχρεώσεις, την αμοιβή του ελεγκτή, καθώς και κάθε άλλο απαραίτητο στοιχείο για την εφαρμογή της. Σε περίπτωση εκπόνησης μελέτης με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη του διπλάσιου του ορίου των άρθρων 5 και 235 του παρόντος νόμου, η ανάθεση του ελέγχου σε εξωτερικό ελεγκτή είναι υποχρεωτική.»

#### **4. Κριτήρια ανάθεσης στις συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών**

Ο ενδεικνυόμενος τρόπος ανάθεσης των μελετών και συναφών τεχνικών και επιστημονικών υπηρεσιών είναι η συμφερότερη προσφορά με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής και αντικειμενικό τρόπο βαθμολόγησης των κριτηρίων ανάθεσης. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να είναι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Οδηγία 2014/24/ΕΕ και στο άρθρο 86 του Ν.4412/16, εξειδικευμένα για τη συγκεκριμένη μελέτη, χωρίς διακρίσεις ή περιορισμό του ανταγωνισμού. Η ανάθεση μελετών με μόνο κριτήριο τη χαμηλότερη τιμή δεν αποτελεί συμφερότερη διαδικασία και για τον λόγο αυτόν η ΕΕ έχει εκδώσει πλήθος αποτρεπτικών δημοσιεύσεων για τη χρήση της σε επιστημονικές υπηρεσίες (π.χ. μεταξύ άλλων κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: *«Increasing the impact of public investment through efficient and professional procurement»*).

Οι συγκεκριμένες τεχνικές προτάσεις, ο χρόνος εκπόνησης με τεκμηρίωση σε σχέση με τους διατιθέμενους πόρους (προσωπικό και υλικοτεχνικές υποδομές), η αποδεδειγμένη εμπειρία του συντονιστή και του βασικού στελεχιακού δυναμικού της ομάδας μελέτης και η οικονομική προσφορά, θα αποτελούν τη βάση για την αξιολόγηση των προσφορών των υποψηφίων με μετρήσιμο τρόπο.



Περαιτέρω, η προτεινόμενη σχέση βαθμολόγησης των οικονομικών προσφορών με φθίνουσα βαρύτητα αυξανόμενης της έκπτωσης, σε σχέση με τη σημερινή, στην οποία η έκπτωση βαθμολογείται με τον ίδιο τρόπο ανεξαρτήτως του ύψους της ( $ΒΟΠι = ε$ ), θα συμβάλει στον εξορθολογισμό και στη μείωση των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών.)

Προτείνονται οι εξής ρυθμίσεις:

α) Η **παρ. 1 του άρθρου 51** του Ν. 4412/16 «Συμβάσεις μελετών για τον προσδιορισμό τεχνικής λύσης», προκειμένου, και σε συνδυασμό με την πρόβλεψη για υποχρεωτική εφαρμογή της προεπιλογής, να καταστεί η διαδικασία αυτή υποχρεωτική όταν η τεχνική λύση δεν έχει προσδιοριστεί από την αναθέτουσα αρχή και η μελέτη επιδέχεται εναλλακτικές λύσεις, τροποποιείται ως εξής:

*«1. Στην περίπτωση διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης, όταν η τεχνική λύση δεν έχει προσδιοριστεί από την αναθέτουσα αρχή και η μελέτη επιδέχεται διαφορετικές τεχνικές λύσεις με συνολική προεκτιμώμενη αμοιβή των πρώιμων σταδίων που απαιτούνται για την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) μεγαλύτερη των κατωτάτων ορίων του άρθρου 5 του νόμου, η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για την εκπόνηση μελέτης για τα πρώιμα αυτά στάδια.»*

β) Η **παρ. 2 κε) του άρθρου 53** του Ν. 4412/16 «Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης» τροποποιείται ως εξής, ώστε να προβλέπεται κάτω όριο στο κατ' αποκοπή τίμημα εκπόνησης μελετών πρώιμων σταδίων:

*«γγ) Το κατ' αποκοπή τίμημα για την αμοιβή των πρώιμων σταδίων στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 51, δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 80% της προεκτιμώμενης αμοιβής αυτών.»*

γ) Τροποποίηση της **παρ. 6 του Άρθρου 86** του Ν.4412/16: «Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων (άρθρο 67 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)», ως εξής:

*«6. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης εκπόνησης επιμέρους σταδίων μελετών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν την τιμή ή το κόστος ως μοναδικό κριτήριο ανάθεσης μόνο στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία κάτω των ορίων του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, εφόσον συντρέχει μία από τις παρακάτω περιπτώσεις, και κατόπιν γνώμης του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής:*

*α) Όταν δεν απαιτούνται τεχνικά στοιχεία άλλα, πέραν των ήδη περιεχομένων στο Φάκελο Δημόσιας Σύμβασης, όπως κατά κύριο λόγο στις περιπτώσεις τοπογραφικών μελετών ή γεωτεχνικών ερευνών.*

*β) Όταν περιέχονται στο Φάκελο Δημόσιας Σύμβασης επαρκή τεχνικά στοιχεία από εγκεκριμένες μελέτες προηγούμενων σταδίων και είναι σε ισχύ εκδοθείσα Α.Ε.Π.Ο.*

- δ) Αντικατάσταση της λέξης «σχετική» από τη λέξη «ακριβή» στο **πρώτο εδάφιο της παρ. 10 του Άρθρου 86** του Ν.4412/16: «Κριτήρια ανάθεσης (του συνόλου) των δημοσίων των συμβάσεων (άρθρο 67 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)».
- ε) Τροποποίηση του **τρίτου εδαφίου της παρ. 11 του Άρθρου 86** του Ν.4412/16: «Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων (άρθρο 67 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)», ως εξής:  
*«...Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς. Στα έγγραφα της σύμβασης καθορίζονται υποχρεωτικά και με σαφήνεια ο τρόπος αξιολόγησης και βαθμολόγησης κάθε κριτηρίου και τα κρίσιμα στοιχεία - παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των προσφορών σε κάθε κριτήριο...».*
- στ) Στο τέλος της **παρ. 10 του Άρθρου 86** του Ν.4412/16: «Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων (άρθρο 67 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» προστίθενται εδάφια ως εξής:  
*«...Ειδικότερα κατά την ανάθεση σύμβασης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών το κριτήριο της τιμής έχει βαρύτητα μέχρι 20% (είκοσι τοις εκατό) κατά μέγιστο και τα λοιπά κριτήρια ανάθεσης έχουν συνολική βαρύτητα 80% (ογδόντα τοις εκατό) κατ' ελάχιστο. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ορίζονται εξειδικεύονται τα επί μέρους κριτήρια πλην της τιμής που χρησιμοποιούνται για την ανάθεση και η επιμέρους βαρύτητά τους, ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης, ενώ μπορεί να ορίζεται μικρότερο ποσοστό βαρύτητας του 20% για το κριτήριο της τιμής σε ορισμένες κατηγορίες μελετών.».*
- ζ) Τροποποίηση της **παρ. 12 του Άρθρου 86** του Ν.4412/16: «Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων (άρθρο 67 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)», ως εξής:  
*«12. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οικονομικές προσφορές βαθμολογούνται σε εκατονταβάθμια κλίμακα και η βαθμολογία ΒΟΠι της κάθε οικονομικής προσφοράς ΟΠι προκύπτει από το προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης «ε» ως εξής:  $ΒΟΠι = (120 * ε) / (20 + ε)$ ».*

## 5. Κριτήρια ανάθεσης έργων

Προς αντιμετώπιση των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών (ΑΧΠ) που κατατίθενται πλέον στη συντριπτική πλειοψηφία των δημοπρατήσεων έργων και οι οποίες έχουν οδηγήσει σε τεράστια προβλήματα τόσο στην ποιότητα, στον χρόνο, κ.λπ. της κατασκευής όσο και στη βιωσιμότητα των εργοληπτικών επιχειρήσεων, απαιτείται παρέμβαση στον επικρατούντα τρόπο (σύστημα) δημοπράτησης με μοναδικό κριτήριο ανάθεσης την τιμή.

Όσον αφορά στο κριτήριο ανάθεσης της προσαύξησης του χρόνου εγγύησης, την επί μέρους προσφορά του εργολήπτη θα υποστηρίζει εγγυητική επιστολή που

το μέγεθος της θα αυξάνεται σε συνάρτηση με το αριθμητικό μέγεθος της προσαύξησης, ούτως ώστε να αποτρέπονται μη ρεαλιστικές προσφορές.

Συγκεκριμένα, προτείνεται η δημοπράτηση των έργων στο εξής με χρήση πολλαπλών κριτηρίων ανάθεσης, απολύτως μετρήσιμων και αντικειμενικών.

Τα προτεινόμενα κριτήρια είναι:

- Η τιμή (η οικονομική προσφορά ως ποσοστό έκπτωσης επί του προϋπολογισμού).
- Οι χρόνοι (προθεσμίες) ολοκλήρωσης κατασκευών (έκπτωση στους προτεινόμενους από τη διακήρυξη χρόνους).
- Η προσαύξηση του προβλεπόμενου στα έγγραφα της σύμβασης χρόνου εγγύησης.
- Το ποσοστό του έργου που θα ανατεθεί σε ονοματισμένους υπεργολάβους.
- Ο αριθμός των ονοματισμένων υπεργολάβων.

Προτείνονται οι εξής ρυθμίσεις:

α) Στην **παρ. 1 του άρθρου 72** του Ν.4412/2016 προστίθεται περίπτωση γ' με το εξής περιεχόμενο:

«γ) «Εγγύηση προσθέτου χρόνου εγγύησης», η οποία καταβάλλεται όταν ανάμεσα στα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης περιλαμβάνεται και η προσαύξηση του προβλεπόμενου στα έγγραφα της σύμβασης χρόνου εγγύησης (άρθρ. 86 παρ. 2 στ'). Το ύψος της εν λόγω εγγύησης προσαυξάνεται σε συνάρτηση με το αριθμητικό μέγεθος της προσαύξησης του χρόνου εγγύησης που προσφέρεται με την προσφορά του διαγωνιζόμενου οικονομικού φορέα. Οι λεπτομέρειες που αφορούν την εν λόγω εγγύηση, όπως τα ποσοστά κλιμάκωσής της, τα όρια και οι συντελεστές εφαρμογής της, καθώς και οποιοδήποτε άλλο ζήτημα απαιτείται να ρυθμισθεί για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή της, θα καθορισθούν για τους διαγωνισμούς έργων με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών που θα εκδοθεί εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας διάταξης.»

β) Στο **άρθρο 86** του νόμου 4412/2016 προστίθεται παράγραφος που λαμβάνει τον αριθμό 4 και έχει ως ακολούθως (οι επόμενες παράγραφοι αναριθμούνται αντιστοίχως):

«4.1 Στα κριτήρια της παραγράφου 2 στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου μπορούν να περιλαμβάνονται επιπλέον και ιδίως: α) Χρόνοι (προθεσμίες) ολοκλήρωσης κατασκευών (έκπτωση στους προτεινόμενους από τη διακήρυξη χρόνους). β) Προσαύξηση του προβλεπόμενου στα έγγραφα της σύμβασης χρόνου εγγύησης. γ) Ποσοστό έργου που ανατίθεται σε ονοματισμένους υπεργολάβους. δ) Αριθμός ονοματισμένων υπεργολάβων.

4.2 Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης Έργου, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν την τιμή ως μοναδικό κριτήριο ανάθεσης, μόνον εφόσον η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι κάτω του ορίου εφαρμογής των ενωσιακών Οδηγιών περί δημοσίων

συμβάσεων. Στις εν λόγω συμβάσεις, εφόσον μία αναθέτουσα αρχή επιθυμεί να εφαρμόσει το ειδικό πολυκριτηριακό σύστημα για τα έργα που περιγράφεται στην παρούσα παράγραφο ή να εισαγάγει και άλλα κριτήρια, από εκείνα που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, οφείλει προηγουμένως να ζητήσει και να λάβει τη σύμφωνη γνώμη του οικείου τεχνικού συμβουλίου.

4.3 Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των ενωσιακών Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν μόνο τα κριτήρια της παραγράφου 4.1 του παρόντος άρθρου, μαζί με το κριτήριο της τιμής, σε συνδυασμό μεταξύ τους βάσει του ακόλουθου μαθηματικού τύπου:

$U = \sigma_1 * K_1 + \sigma_2 * K_2 + \sigma_3 * K_3 + \sigma_4 * K_4 + \sigma_5 * K_5$  όπου:

$K_n$  : η βαθμολογία του κριτηρίου  $n$  (0 έως 100 με στρογγύλευση στα δύο δεκαδικά ψηφία).

$K_1$  : η βαθμολογία της οικονομικής προσφοράς.

$K_2$  : η βαθμολογία του χρόνου ολοκλήρωσης κατασκευών.

$K_3$  : η βαθμολογία της προσαύξησης του χρόνου εγγύησης.

$K_4$  : η βαθμολογία του ποσοστού έργου που ανατίθεται σε ονοματισμένους υπεργολάβους.

$K_5$  : η βαθμολογία του αριθμού ονοματισμένων υπεργολάβων.

$\sigma_n$  : ο συντελεστής βαρύτητας εκάστου κριτηρίου ανάθεσης.

Το άθροισμα όλων των συντελεστών βαρύτητας ισούται με τη μονάδα ( $\sigma_1 + \sigma_2 + \sigma_3 + \sigma_4 + \sigma_5 = 1$ ).

Σε περίπτωση κατά την οποία η αναθέτουσα αρχή επιθυμεί να προσθέσει και άλλα κριτήρια από τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου ή να αφαιρέσει κάποια από τα ανωτέρω αναφερόμενα, οφείλει προηγουμένως να ζητήσει και να λάβει τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Υποδομών & Μεταφορών, κατόπιν εισήγησης του Τεχνικού Συμβουλίου Κατασκευών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του ιδίου υπουργείου.

4.4 Οι ειδικότερες ρυθμίσεις και λεπτομέρειες εφαρμογής του προκειμένου συστήματος (όπως, ενδεικτικώς, οι συντελεστές βαρύτητας των κριτηρίων, το εύρος αυτών, οι μέθοδοι βαθμολόγησης εκάστου κριτηρίου, οι καμπύλες εφαρμογής τους και τα σχετικά διαγράμματα κ.λπ.) καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών & Μεταφορών που εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας διάταξης.

4.5 Η προσφορά προσθέτου χρόνου εγγύησης συνοδεύεται (πέραν της εγγύησης καλής εκτέλεσης) από εγγυητική επιστολή «προσθέτου χρόνου εγγύησης», σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 72 παρ. 1 γ' του παρόντος νόμου, που κατατίθεται με την υπογραφή της σύμβασης. Το ύψος της παραπάνω εγγύησης, ως ποσοστό επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, είναι αναλογικό με τον προσφερόμενο πρόσθετο χρόνο  $\epsilon$  (σε μήνες πέραν των ελαχίστων οριζόμενων στη διακήρυξη) σύμφωνα με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:  $E_{κλ} = \epsilon * 1,50\%$ . Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών & Μεταφορών, που εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας διάταξης, θα καθορισθούν οι ειδικότερες λεπτομέρειες έκδοσης, κλιμάκωσης και λειτουργίας της εν λόγω εγγύησης, καθώς και να τροποποιηθεί ο ανωτέρω αναφερόμενος συντελεστής υπολογισμού της.»

Περαιτέρω, στις περιπτώσεις ανάθεσης έργων έργων προϋπολογισμού κάτω των ορίων με αποκλειστικό κριτήριο τη χαμηλότερη τιμή, προτείνεται να θεσπιστεί μηχανισμός αυτόματου αποκλεισμού των ΑΧΠ με χρήση αντικειμενικής στατιστικής μεθόδου.

Προτείνεται η εξής ρύθμιση:

Στο **άρθρο 116** του Ν. 4412/2016 προστίθεται παράγραφος, η οποία λαμβάνει τον αριθμό 3, η οποία έχει ως ακολούθως:

«Στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων κάτω των ορίων, με κριτήριο ανάθεσης τη χαμηλότερη τιμή, εφαρμόζεται αντικειμενική μέθοδος εντοπισμού των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών. Οι προσφορές που εντοπίζονται βάσει της εν λόγω αντικειμενικής μεθόδου ως ασυνήθιστα χαμηλές, κατά παρέκκλιση από τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 88, αποκλείονται χωρίς την προηγούμενη τήρηση της διαδικασίας παροχής εξηγήσεων. Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- α) Το συγκεκριμένο έργο να μην είναι βεβαίου διασυνοριακού ενδιαφέροντος και
- β) ο αριθμός των αποδεκτών προσφορών στον διαγωνισμό να είναι τουλάχιστον πέντε (5).

Οι λεπτομέρειες και τα ειδικότερα θέματα των ανωτέρω διαδικασιών θα εξειδικευτούν με απόφαση Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών που θα εκδοθεί εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας διάταξης.»

## 6. Εξορθολογισμός των απαιτήσεων εγγύησης καλής εκτέλεσης

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επέρχεται καθορισμός της εγγύησης καλής εκτέλεσης με βάση τον προϋπολογισμό της σύμβασης και όχι με την τελική αξία αυτής. Σημειώνεται ότι η ισχύουσα διάταξη καθορισμού της εγγύησης καλής εκτέλεσης με βάση την τελική και όχι την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, ευνοεί περαιτέρω το φαινόμενο των ανεξέλεγκτων εκπτώσεων, καθόσον, πλέον, εγγυήσεις καλής εκτέλεσης είναι μικρότερες των εγγυήσεων συμμετοχής!

Προτείνονται οι εξής ρυθμίσεις:

- α) Το **εδάφιο β) της παρ. 1 του Άρθρου 72** του Ν.4412/16: «Εγγυήσεις» τροποποιείται, ως εξής:

«β) «Εγγύηση καλής εκτέλεσης», το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό 5% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης εκτός ΦΠΑ και κατατίθεται πριν ή κατά την υπογραφή της σύμβασης.»

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο δεν γίνει δεκτή η ανωτέρω πρόταση τροποποίησης για όλα τα είδη δημοσίων συμβάσεων, προτείνεται η προσθήκη

νέου εδαφίου, μετά το ανωτέρω, ως εξής: «Ειδικώς για τις συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και συναφών επιστημονικών υπηρεσιών το ύψος της εγγύησης καλής εκτέλεσης καθορίζεται σε ποσοστό 5% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης εκτός ΦΠΑ.».

β) Το **εδάφιο γ) της παρ. 1 του Άρθρου 72** του Ν.4412/16: «Εγγυήσεις» τροποποιείται, ως εξής:

«γ) «Εγγύηση καλής εκτέλεσης συμφωνίας-πλαίσιο», το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 0,5% επί της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της συμφωνίας-πλαίσιο ή του τμήματος της συμφωνίας-πλαίσιο, εκτός ΦΠΑ, η οποία θα αποδεδμεύεται ισόποσα και αναλόγως, κατ' έτος, σε σχέση με το χρόνο συνολικής διάρκειας της συμφωνίας-πλαίσιο.».

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο δεν γίνει δεκτή η ανωτέρω πρόταση τροποποίησης για όλα τα είδη δημοσίων συμβάσεων, προτείνεται η προσθήκη νέου εδαφίου, μετά το ανωτέρω, ως εξής: «Ειδικώς για τις συμβάσεις «συμφωνίας-πλαίσιο» έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και συναφών επιστημονικών υπηρεσιών το ύψος της εγγύησης καλής εκτέλεσης καθορίζεται σε ποσοστό 0,5% επί της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της συμφωνίας-πλαίσιο ή του τμήματος της συμφωνίας-πλαίσιο, εκτός ΦΠΑ.».

γ) Προστίθεται **νέα παράγραφος 2<sup>α</sup> στο Άρθρο 72** του Ν.4412/16: «Εγγυήσεις», ως εξής:

«2α. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών χορηγείται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές συμβάσεων έργων να ζητούν πρόσθετες εγγυήσεις σε περιπτώσεις που περιλαμβάνονται στις Διακηρύξεις, ως κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων η μείωση του χρόνου παράδοσης των έργων ή ο επιπλέον του νομίμου χρόνος εγγύησης αυτών.

Με την ίδια απόφαση μπορεί για τις συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών να καθορίζεται όριο ποσοστού έκπτωσης, πάνω από το οποίο ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίζει, επιπλέον της εγγύησης καλής εκτέλεσης των προηγούμενων παραγράφων, πρόσθετη εγγύηση καλής εκτέλεσης, κλιμακωτά αυξανόμενη βάσει του ποσοστού έκπτωσης.»

δ) Προστίθεται **νέα παράγραφος 3<sup>α</sup> στο Άρθρο 72** του Ν.4412/16: «Εγγυήσεις», ως εξής:

«3α. Οι εγγυητικές επιστολές εκδίδονται με ημερομηνία λήξης που αντιστοιχεί για τις συμβάσεις έργων στο χρονικό διάστημα που απαρτίζεται από τη συμβατική προθεσμία, τον χρόνο εγγύησης και τον χρόνο έγκρισης του πρωτοκόλλου οριστικής παραλαβής και για τις συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών στον συνολικό χρόνο εκτέλεσης της σύμβασης που ορίζεται στα τεύχη του διαγωνισμού πλέον δύο (2) μηνών. Εφόσον παρατείνονται οι προθεσμίες εκτέλεσης των συμβάσεων, παρατείνονται αντίστοιχα, με αίτηση του κυρίου του έργου και οι εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης.»

## **7. Συστηματική αξιοποίηση των Συμφωνιών - Πλαίσιο**

Με τη ρύθμιση αυτή θα βοηθηθούν οι αναθέτουσες αρχές να ανταπεξέλθουν με ταχύτητα και σε ικανοποιητικό βαθμό στις υποχρεώσεις τους όσον αφορά στην προετοιμασία προκήρυξης μελετών και έργων, στην επίβλεψη των συμβάσεων, στη συντήρηση και λειτουργία των έργων, στην άμεση αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών, κ.λπ.

Προτείνεται η εξής ρύθμιση:

Η παράγραφος 10 του Άρθρου 39 του Ν.4412/16: «Συμφωνίες – Πλαίσιο (άρθρο 33 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» τροποποιείται ως εξής:

«10. Ειδικά, για δημόσιες συμβάσεις μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσιο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο παρόν άρθρο, όταν πρόκειται να παραχθεί σύνολο όμοιων μελετών ή ως άνω υπηρεσιών ή εργασιών, για τις οποίες δεν είναι γνωστά εκ των προτέρων στοιχεία, όπως ιδίως ο ακριβής προσδιορισμός των επί μέρους συμβάσεων, οι χρόνοι έναρξης και λήξης εκπόνησης των επί μέρους μελετών ή παροχής τεχνικών υπηρεσιών ή εργασιών, όπως και οι ακριβείς χώροι στους οποίους θα εκτελεσθούν οι συμβάσεις, μπορούν όμως να καθορισθούν οι τιμές και ενδεχομένως οι ποσότητες αυτών. Η μέγιστη αξία των συμφωνιών - πλαίσιο που συνάπτονται κατ' έτος απαγορεύεται να υπερβαίνει σε ποσοστό το είκοσι τοις εκατό (20%) των εγκεκριμένων ετήσιων πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής για τις συμβάσεις της παρούσας παραγράφου, με εκτίμηση τετραετίας. Στον περιορισμό αυτό δεν υπόκεινται οι συμφωνίες - πλαίσιο που συνάπτονται για την προετοιμασία του Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης κατά το άρθρο 45, για την επίβλεψη μελετών και έργων, για τη συντήρηση και λειτουργία υποδομών και την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.»

## **8. Ανάθεση μελετών και συναφών τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών με προεπιλογή**

Η κατάθεση τεχνικών και οικονομικών προσφορών από πέντε έως οκτώ γραφεία, μετά από προεπιλογή, δεν θα μειώσει τον ανταγωνισμό, αλλά θα τον εξορθολογήσει, θα ελαττώσει τον χρόνο ανάθεσης και θα βελτιώσει την ποιότητα των μελετών, δεδομένου ότι, κατά τεκμήριο, όλοι οι προεπιλεγέντες υποψήφιοι θα διαθέτουν τα πραγματικά και ουσιαστικά εχέγγυα για την επιτυχή εκτέλεση της σύμβασης. Στόχος είναι να αποτελέσει η προεπιλογή (αξιολόγηση δύο σταδίων) τη βασική διαδικασία ανάθεσης μελετών και τεχνικών υπηρεσιών άνω των ορίων για την επαναφορά του ανταγωνισμού σε

υγιείς βάσεις με τον καθορισμό αντικειμενικών κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων. Το σύστημα αυτό συνιστά τη διεθνώς εφαρμοζόμενη πρακτική στις διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών υπηρεσιών (βλ. EuropeAid, World Bank, KfW, AfDB, ADB, κ.ά.) και θα βοηθήσει σημαντικά και την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων.

Προτείνονται οι εξής ρυθμίσεις:

α) Η **παράγραφος 1 του άρθρου 26** του Ν.4412/16: «Επιλογή των διαδικασιών (άρθρο 26 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» τροποποιείται ως εξής:

«1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν:

α) στην ανοικτή διαδικασία του άρθρου 27 ή

β) στη διαδικασία με προεπιλογή του άρθρου 28, ιδίως όταν πρόκειται να ανατεθούν συμβάσεις εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών προεκτιμώμενης αμοιβής άνω των ορίων των παρ. β) και γ) του άρθρου 5 και υποχρεωτικώς όταν πρόκειται για συμβάσεις του άρθρου 51: «Συμβάσεις μελετών για τον προσδιορισμό τεχνικής λύσης» ή

γ) στις συμπράξεις καινοτομίας του άρθρου 31».

β) Ο **τίτλος του άρθρου 28** του Ν.4412/16 αντικαθίσταται ως εξής:

«Διαδικασία με προεπιλογή (άρθρο 28 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).»

γ) Οι πρώτες τρεις λέξεις της **παραγράφου 1 του άρθρου 28** του Ν.4412/16 αντικαθίστανται ως εξής:

«Στις διαδικασίες με προεπιλογή»

## 9. Ανάθεση δημόσιων συμβάσεων έργων ως συμβάσεις προμηθειών

Στόχος είναι ο περιορισμός των συχνών φαινομένων χαρακτηρισμού των έργων ως συμβάσεις προμηθειών, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των ειδικών διατάξεων των συμβάσεων έργων.

Προτείνεται η εξής ρύθμιση:

Στο **δεύτερο εδάφιο της παρ. 1.8 του άρθρου 2** του Ν.4412/16: «Ορισμοί (άρθρο 2 και άρθρο 33 παρ. 1 εδάφιο β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)» διαγράφεται η λέξη «παρεμπιπτόντως».



## 10. Ανάθεση δημόσιων συμβάσεων μελετών ως συμβάσεις γενικών υπηρεσιών

Στόχος είναι η κατάργηση της καινοφανούς κατάταξης μέρους μελετών ως γενικών υπηρεσιών αν δεν σχετίζονται με έργο και, συνακολούθως, ο περιορισμός των συχνών φαινομένων χαρακτηρισμού μελετών ως συμβάσεις γενικών υπηρεσιών, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των ειδικών διατάξεων των συμβάσεων μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, καθόσον πολλές κατηγορίες μελετών δεν σχετίζονται καθόλου ή αμέσως με έργα όπως είναι οι (01) χωροταξικές και ρυθμιστικές μελέτες, (02) πολεοδομικές και ρυμοτομικές μελέτες, (03) οικονομικές μελέτες, (04) κοινωνικές μελέτες, (05) μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας, (10) κυκλοφοριακές μελέτες, (12) μελέτες μεταφορικών μέσων, (13) υδραυλικές μελέτες διαχείρισης υδατικών πόρων, (15) βιομηχανικές μελέτες προγραμματισμού, σχεδιασμού και λειτουργίας, (16) τοπογραφικές μελέτες γεωδαισίας, χαρτογραφικές και κτηματογραφικές, (17) χημικές μελέτες και έρευνες, (19) μεταλλευτικές έρευνες, (20) γεωλογικές, υδρογεωλογικές και γεωφυσικές μελέτες και έρευνες, (22) εδαφολογικές μελέτες και έρευνες, (23) γεωργικές μελέτες, (24) δασικές μελέτες διαχείρισης δασών και ορεινών βοσκοτόπων, αναδάσωσης και κατάρτισης δασικών χαρτών, (26) αλιευτικές μελέτες, (27) περιβαλλοντικές μελέτες και (28) μελέτες συστημάτων πληροφορικής και δικτύων.

Προτείνεται η εξής ρύθμιση:

Το **τελευταίο εδάφιο της παρ.1.9.(β) του άρθρου 2** του Ν.4412/16: «Ορισμοί (άρθρο 2 και άρθρο 33 παρ. 1 εδάφιο β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)» διαγράφεται ή άλλως τροποποιείται ως εξής:

«...Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες υπάγονται οικονομικές μελέτες, κοινωνικές μελέτες, μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας, καθώς και μελέτες συστημάτων πληροφορικής, εκτός εάν σχετίζονται με έργο κατά την έννοια της περίπτωσης 7 ή με εκπόνηση μελετών και παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κατά την έννοια της υποπερίπτωσης α' της παρούσας περίπτωσης.»

## **11. Ανάθεση εξειδικευμένων υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες κ.λπ.) για τη μελέτη και εκτέλεση συμβάσεων Δημοσίων Έργων και συμβάσεων παραχώρησης έργων, με κανονικές διαδικασίες ανάθεσης**

Στόχος είναι η ανάθεση πάσης φύσεως τεχνικών υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες κλπ) ή/και μελετών να γίνεται σύμφωνα με τις κανονικές διαδικασίες ανάθεσης που προβλέπει ο Ν. 4412/2016, καθόσον με τις συνεχείς αναθέσεις τεχνικών υπηρεσιών με τις διαδικασίες του άρθρου 128, παρ. 2 του Ν. 4412/16, παρακάμπτεται η διαγωνιστική διαδικασία αφού ουσιαστικά πρόκειται για απευθείας αναθέσεις μελετών, οι οποίες αποτελούν μία από τις αιτίες πλημμελούς εφαρμογής ή έλλειψης δικαίου σύμφωνα με την Έκθεση Παρακολούθησης Δημοσίων Συμβάσεων στην Ελλάδα {ΕΑΑΔΗΣΥ, Ιούνιος 2018}.

Προτείνονται οι εξής ρυθμίσεις:

α) Στην **παρ. 1 του άρθρου 128** του νόμου 4412/2016 μετά από τη λέξη «επιτρέπεται» προστίθεται η φράση «κατ' εξαίρεση» και η φράση «υλοποίηση, μελέτη και εκτέλεση των έργων αυτών» αντικαθίσταται από τη φράση «δημοπράτηση και εκτέλεση των έργων αυτών». Αναδιατυπωμένη η παράγραφος 1 έχει ως εξής:

*«1. Όταν πρόκειται να εκτελεστούν δημόσια έργα ή συμβάσεις παραχώρησης έργων ή συμβάσεις έργων που υλοποιούνται ως Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) εκτιμώμενης αξίας σύμβασης μεγαλύτερης των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ ή μέρος αυτών, επιτρέπεται, η κατ' εξαίρεση ανάθεση, με προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης με ανάρτηση της πρόσκλησης στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, υπηρεσιών συμβούλων οποιασδήποτε ειδικότητας, όπως, ιδίως, τεχνικού, νομικού, οικονομικού και συμβούλου οργάνωσης, σε ημεδαπά ή αλλοδαπά, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, επί ειδικών θεμάτων, που απαιτούνται για την δημοπράτηση και εκτέλεση των έργων αυτών, έναντι συνολικής αμοιβής μέχρι των ορίων των περιπτώσεων β' και γ', κατά περίπτωση, του άρθρου 5. Για την ανάθεση απαιτείται γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Στην απόφαση έγκρισης της προσφυγής στη διαδικασία αυτή πρέπει να αναφέρονται η τεκμηρίωση της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης και τα ποιοτικά κριτήρια επιλογής των οικονομικών φορέων που προσκαλούνται στη διαδικασία διαπραγμάτευσης».*

β) Οι **παρ.2 και 3 του άρθρου 128** του Ν.4412/2016 καταργούνται.

## 12. Κριτήρια επιλογής στις συμβάσεις έργων και μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών

Στόχος είναι η εξάλειψη των φαινομένων θέσπισης αυθαίρετων ή/και περιοριστικών όρων, η αντικειμενικοποίηση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής και η κοινή εφαρμογή τους από τις αναθέτουσες αρχές, με γνώμονα τον υγιή ανταγωνισμό και τη διασφάλιση συμμετοχής οικονομικών φορέων που θα έχουν τα καταρχήν εχέγγυα για την άρτια, ποιοτική και έγκαιρη εκτέλεση των συμβάσεων.

Προτείνονται οι εξής ρυθμίσεις:

α) Στο **άρθρο 75**: Κριτήρια επιλογής (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/16 προστίθεται **νέες παράγραφοι 6 και 7** ως εξής:

«6. Ειδικά στις δημόσιες συμβάσεις έργων για τη συμπερίληψη στις προκηρύξεις απαιτήσεων οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας πέραν των όσων ήδη προκύπτουν από την κατοχή εργοληπτικού πτυχίου, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να λαμβάνουν σύμφωνη γνώμοδότηση του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, το οποίο συμβούλιο ελέγχει αν οι απαιτήσεις που ζητείται να περιληφθούν στην προκήρυξη δικαιολογούνται από τη φύση της σύμβασης και σχετίζονται και είναι ανάλογες προς το αντικείμενό της.

7. Με εγκυκλίους του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα και να εξειδικεύεται η εφαρμογή των κριτηρίων χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας στις συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ανάλογα με την κατηγορία, το μέγεθος, τη φύση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αντικειμένου της σύμβασης, έτσι ώστε να τηρούνται η υποχρέωση αναλογικότητας και οι αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής των διακρίσεων. Με σύμφωνη γνώμη του τεχνικού συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών μπορεί να αποφασίζεται η παρέκκλιση από τις ρυθμίσεις των ανωτέρω εγκυκλίων.».

β) Στην **παρ.1 του Άρθρου 77** του Ν. 4412/16 «Κριτήρια επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών» προστίθεται υποπαράγραφος που έχει ως εξής:

«στ) για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία ανάθεσης μελετών και παροχής τεχνικών υπηρεσιών προεκτιμώμενης αξίας άνω των ορίων του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να διαθέτουν σε ισχύ ασφαλιστική κάλυψη έναντι επαγγελματικού κινδύνου, το ελάχιστο όριο της οποίας καθώς και οι λοιπές λεπτομέρειες εξασφάλισης και απόδειξής της καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και

Μεταφορών που εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας διάταξης.»

### 13. Λοιπές προτεινόμενες ρυθμίσεις απλοποίησης και επίσπευσης διαδικασιών

Προτείνονται οι εξής ρυθμίσεις:

Το **άρθρο 118** (Απευθείας ανάθεση) του Ν. 4412/16 τροποποιείται ως εξής:

«1. Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ, είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

2. Η απευθείας ανάθεση διενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της αναθέτουσας αρχής, χωρίς να απαιτείται η συγκρότηση συλλογικού οργάνου για το σκοπό αυτόν.

3. Η απευθείας ανάθεση σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα γίνεται με κριτήρια τη δυνατότητα της καλής και έγκαιρης εκτέλεσης της σύμβασης από τον ανάδοχο και την οικονομική του προσφορά.

4. Μετά την έκδοση της απόφασης απευθείας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει αυτή στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 38, με την επιφύλαξη του άρθρου 379 παράγραφος 3. Η απόφαση ανάθεσης περιέχει κατ' ελάχιστο:

α) την επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας της αναθέτουσας αρχής,

β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και της αξίας της,

γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση,

δ) κάθε άλλη πληροφορία που η αναθέτουσα αρχή κρίνει απαραίτητη.

5. Αν παραβιασθεί η υποχρέωση της παρ. 4, η σύμβαση είναι αυτοδίκαια άκυρη.

6. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών:

α) Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης αποτελεί το ανώτατο όριο της συμβατικής αμοιβής του αναδόχου.

β) Με βάση την παρούσα διάταξη μπορούν να ανατεθούν από κάθε αναθέτουσα αρχή κατ' έτος, μία ή περισσότερες συμβάσεις, συνολικού προϋπολογισμού μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) των πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής κατ' έτος, για ανάθεση συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών, αντίστοιχα. Συμβάσεις που συνάπτονται κατά παράβαση των διατάξεων της περίπτωσης αυτής είναι άκυρες και δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.

γ) Κάθε αναθέτουσα αρχή δύναται να αναθέσει με τη διαδικασία του άρθρου αυτού έως δύο (2) συμβάσεις στον ίδιο οικονομικό φορέα κατ' έτος.»

## 14. Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών

Για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων και την αντιμετώπιση χρόνιων παθολογιών και παρωχημένων προσεγγίσεων, κρίνεται σκόπιμη και απαραίτητη η θέσπιση ενός Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών, στο οποίο θα συμμετέχουν όλοι οι συντελεστές του συστήματος παραγωγής έργων και μελετών (δημόσιος και ιδιωτικός τομέας) και το οποίο θα καλύπτει όλο το φάσμα των τεχνικών έργων, θα παρακολουθεί τις τεχνολογικές και τις οικονομικές εξελίξεις, θα εναρμονίζεται με τις ευρωπαϊκές και διεθνείς πρακτικές και θα μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση και επικαιροποίηση των τεχνικών προδιαγραφών και των μεθόδων τιμολόγησης των μελετών και των έργων.

Προτείνεται η εξής ρύθμιση:

**«Άρθρο ....**

1. Θεσμοθετείται Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών (ΕΣΤΙΜ-ΤΕΜ), το οποίο αποτελεί σύνολο εναρμονισμένων αρχών, κανόνων, μεθόδων και εργαλείων που υποστηρίζουν μέσω του διαδικτύου τον προγραμματισμό, σχεδιασμό, κατασκευή και λειτουργία των τεχνικών έργων.
2. Θεσμοθετείται Ηλεκτρονικό Σύστημα Προσδιορισμού Κόστους Συντελεστών Παραγωγής Τεχνικών Έργων (ΗΣΠΚΣΠΤΕ), το οποίο αποτελεί ηλεκτρονική διαδικτυακή πλατφόρμα υποστήριξης του ΕΣΤΙΜ-ΤΕΜ. Το ΗΣΠΚΣΠΤΕ περιλαμβάνει τις ακόλουθες, συμβατές με τεχνολογία BIM, διαδικτυακές εφαρμογές: Παρατηρητήριο Τιμών, Σύστημα Αναλύσεων Τιμών και Προσδιορισμού Κόστους και Σύστημα Εθνικών Τεχνικών Προδιαγραφών.
3. Για την ανάπτυξη, λειτουργία, διαρκή ενημέρωση και υποστήριξη του Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων συστήνεται ειδικός Φορέας (Φορέας) με την επωνυμία «Εταιρία Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων & Μελετών». Η Εταιρία αυτή θα έχει τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, μη-κερδοσκοπικού χαρακτήρα, και θα λειτουργεί σε ανταποδοτική βάση. Στη διοίκηση της Εταιρίας θα εκπροσωπούνται ισότιμα όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στην παραγωγή των τεχνικών έργων ή στην προαγωγή της τεχνολογίας των έργων αυτών. Η Εταιρία θα τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.
4. Η ανάπτυξη, λειτουργία, διαρκής ενημέρωση και υποστήριξη των ΕΣΤΙΜ-ΤΕΜ και ΗΣΠΚΣΠΤΕ χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ και το εκάστοτε ισχύον ΕΣΠΑ και μπορούν να ανατίθενται και σε κατάλληλο Φορέα του ιδιωτικού τομέα. Για τη μεταφορά τεχνογνωσίας, βάσεων δεδομένων, τεχνικών προδιαγραφών, μεθόδων και διαδικασιών,

- ο Φορέας μπορεί να συμβάλλεται με Φορείς που λειτουργούν αντίστοιχα συστήματα σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλους σχετικούς φορείς διεθνώς.
5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Υποδομών και Μεταφορών ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που αφορούν στη συγκρότηση της Εταιρίας, στα θέματα της οργάνωσης και διοίκησης της Εταιρίας, της εκπροσώπησης των ενδιαφερομένων μερών στη Διοίκηση της Εταιρίας, των συμπράξεων της Εταιρίας με άλλους φορείς του εξωτερικού, στην ανάπτυξη, λειτουργία και διαχείριση των ΕΣΤΙΜ-ΤΕΜ και ΗΣΠΚΣΠτΕ, στη δομή, περιεχόμενο, παρεχόμενες υπηρεσίες και στη διαλειτουργικότητα τους με άλλα ηλεκτρονικά και μη συστήματα, στα θέματα της τιμολόγησης και χρησιμοποίησης των εσόδων της Εταιρίας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.
  6. Με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν στην προοδευτική, ομαλή και συνεκτική μετάβαση από το υφιστάμενο σύστημα στο νέο Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών και στην κατάργηση των σε ισχύ σήμερα Αναλυτικών Τιμολογίων, της από 19-5-2017 απόφασης του Υπουργού Υποδομών & Μεταφορών με αριθμ. πρωτ. ΔΝΣγ/οικ.35577/ΦΝ466 και με θέμα «Κανονισμός Περιγραφικών Τιμολογίων Εργασιών για δημόσιες συμβάσεις έργων» και της από 16-5-2017 απόφασης του Υπουργού Υποδομών & Μεταφορών με αριθμ. πρωτ. ΔΝΣγ /32129/ΦΝ 466 και με θέμα «Έγκριση Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κατά τη διαδικασία της παρ. 8 δ του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 (Α' 147)».
  7. Το ΕΣΤΙΜ-ΤΕΜ έχει υποχρεωτική εφαρμογή στις συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και στις συμβάσεις έργων που υπάγονται στους ν.4412/2016 και ν.4413/2016 και προαιρετική στις συμβάσεις που ανατίθενται από φορείς του ιδιωτικού τομέα. Η ένταξη των ιδιωτικών έργων στο ΕΣΤΙΜ-ΤΕΜ μπορεί να γίνει με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Υποδομών και Μεταφορών.»

## 15. Πρότυπες ή αυτόκλητες προτάσεις

Οι πρότυπες ή αυτόκλητες προτάσεις έχουν στόχο τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης και την επιτάχυνση της υλοποίησης έργων δημοσίου ενδιαφέροντος, για τα οποία δεν υπάρχουν πιστώσεις. Η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται σε χώρες της Ε.Ε., στις ΗΠΑ, στην Αυστραλία κ.λπ.

Προτείνεται η εξής ρύθμιση, ως άρθρο 70 (Πρότυπες Προτάσεις) στον Ν. 4413/16 (οπότε το υφιστάμενο άρθρο 70 αναριθμείται σε 71):

### «1. Δυνατότητα υποβολής ιδιωτικών προτάσεων

Είναι δυνατή η σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος υποβολή προτάσεων ιδιωτικών οικονομικών φορέων: α) για την εκπόνηση δημοσίων έργων με το σύστημα της παραχώρησης ή β) για την παροχή υπηρεσιών στις περιπτώσεις που αυτή προαπαιτεί την υλοποίηση τεχνικών έργων ή γ) για έργα ΣΔΙΤ κατά την έννοια του 3389/ 2005 υπό την προϋπόθεση ότι οι προτάσεις αυτές δεν αναφέρονται σε έργα για τα οποία έχουν ήδη εκκινήσει ή ανακοινωθεί οι διαγωνιστικές διαδικασίες.

### 2. Διαδικασία καθορισμού παραδεκτού προτάσεων ιδιωτικών οικονομικών φορέων

Α. Συνιστάται Φορέας Αξιολόγησης Ιδιωτικών Προτάσεων (στο εξής: Φορέας), στον οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι των συναρμοδίων φορέων γενικής κυβέρνησης και των παραγωγικών φορέων, ο οποίος εισηγείται στη Διυπουργική Επιτροπή του ν. 3389/2005 για ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος. Στον Φορέα αποσπώνται, κατά προτεραιότητα και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής και ειδικής διάταξης, έως ..... δημόσιοι υπάλληλοι. Ο Φορέας δύναται να συνάπτει συμβάσεις συνεργασίας ορισμένου χρόνου με ειδικούς επιστήμονες, για να τον υποβοηθήσουν στο έργο του. Με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής που εκδίδεται εντός μηνός από τη θέση σε ισχύ του παρόντος, καθορίζεται η συγκρότηση του Φορέα και όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για τη στελέχωση και λειτουργία του, καθώς και για την απόσπαση των δημοσίων υπαλλήλων και τις σχετικές συμβάσεις συνεργασίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο προηγούμενο εδάφιο.

Β. Ο Φορέας αφού λάβει τις προτάσεις ιδιωτικών οικονομικών φορέων τις εξετάζει και τις αξιολογεί εντός προθεσμίας τριών μηνών, και τις απορρίπτει ή τις εγκρίνει, μετά από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών, μετά την πάροδο της οποίας οφείλει να ενημερώσει άμεσα τον Προτείνοντα κατά πόσο η πρότασή του εγκρίνεται ή απορρίπτεται.

### Γ. Επί ποινή απαραδέκτου οι ιδιωτικές προτάσεις περιλαμβάνουν κατ'ελάχιστον:

- πλήρη τεχνική περιγραφή των έργων
- μελέτη σκοπιμότητας (χρηματοδοτική, οικονομική, κοινωνική)
- προκαταρτική μελέτη των απαιτούμενων κατασκευών
- εκτίμηση κόστους, με βάση κατ'αρχήν προμέτρηση εργασιών, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα Περιγραφικά Τιμολόγια Εργασιών για τις δημόσιες συμβάσεις έργων
- τεχνική έκθεση για τις απαιτούμενες αδειοδοτήσεις και απαλλοτριώσεις

- προκαταρτική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- μελέτη πρόβλεψης κυκλοφοριακών φόρτων για έργα μεταφορών ή ανάλογη για άλλα έργα
- χρηματοοικονομικό μοντέλο για τις περιόδους κατασκευής και εκμετάλλευσης
- δήλωση καταρχήν ενδιαφέροντος από χρηματοπιστωτικό (α) ίδρυμα(τα) για την σύναψη δανείου χρηματοδότησης της πρότασης
- δεσμευτική δήλωση ενδιαφέροντος από την αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης που τυχόν θα είναι η αναθέτουσα αρχή αν το έργο δημοπρατηθεί
- δήλωση παραχώρησης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας με την επιφύλαξη των προβλέψεων του εδαφίου Γ της παραγράφου 3 του παρόντος
- σχέδιο σύμβασης.

Για την εξέταση της ιδιωτικής πρότασης υποβάλλεται παράβολο υπέρ του Δημοσίου ύψους πέντε τοις χιλίοις επί του προτεινόμενου προϋπολογισμού του έργου. Η πρόταση συνοδεύεται από το έγγραφο που προβλέπεται στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016.

Δ. Με ευθύνη του Φορέα και εντός δύο ημερών από την υποβολή του παραβόλου υπέρ του Δημοσίου αναρτάται στην ιστοσελίδα του φορέα περίληψη της υποβληθείσας ιδιωτικής πρότασης. Η περίληψη περιλαμβάνει κατ'ελάχιστον: α) την επωνυμία του υποβάλλοντος οικονομικού φορέα β) τα στοιχεία επικοινωνίας γ) σύντομη περιγραφή του προτεινόμενου έργου και του σκοπού που αυτό επιδιώκει δ) τον εκτιμητέο προϋπολογισμό και ε) χρηματοοικονομικό μοντέλο για τις περιόδους κατασκευής και εκμετάλλευσης.

Κατόπιν της ανάρτησης δεν γίνεται δεκτή υποβολή έτερης ιδιωτικής πρότασης που θα αφορά σε έργο με ταυτόσημο αντικείμενο και προς κάλυψη του αυτού σκοπού με το έργο που εμπεριέχεται στην ιδιωτική πρόταση.

Ε. Κατά την αξιολόγηση της ιδιωτικής πρότασης ο Φορέας εξετάζει κατ'ελάχιστον την πλήρωση των ακόλουθων κριτηρίων: α) αν η πρόταση προωθεί το δημόσιο συμφέρον και ευθυγραμμίζεται με τις κρατικές προτεραιότητες β) αν το έργο είναι υλοποιήσιμο από τεχνική, οικονομική, νομική, οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική σκοπιά γ) αν οι προοπτικές οικονομικής απόδοσης του έργου δικαιολογούν το κόστος επένδυσης αυτού δ) αν είναι εφικτή η απαραίτητη χρηματοδότηση του έργου

ΣΤ. Η αξιολόγηση της ιδιωτικής πρότασης και οι ενδεχόμενες τροποποιήσεις επ'αυτής διενεργούνται αποκλειστικά από τους συμβούλους του Φορέα.

Εντός της προθεσμίας των τριών μηνών που αναφέρεται ανωτέρω στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου ο Φορέας μπορεί να καλέσει τον προτείνοντα να προβεί σε προσθήκες ή τροποποιήσεις. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία των τριών μηνών παρατείνεται κατά δύο μήνες. Αν ο προτείνων δεν συμμορφωθεί, η ιδιωτική πρόταση απορρίπτεται.

Ζ. Η απόρριψη πρότυπης πρότασης σε οποιοδήποτε στάδιο ελέγχου και για οποιονδήποτε λόγο ή αιτίαση δεν γεννά ή στοιχειοθετεί ζήτημα αποζημίωσης του προτείναντος.

### 3. Εκτίμηση Οικονομικών Προσφορών

Α. Σε περίπτωση που ο Φορέας αποφασίζει να εφαρμόσει μια πρόταση, εκκινεί τη διαδικασία διαγωνισμού σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις που διέπουν τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων. Ο Προτείνων καλείται να συμμετάσχει στη διαγωνιστική διαδικασία. Η



προκήρυξη περιλαμβάνει κατ'ελάχιστον τα στοιχεία του εδαφίου Γ της παρ. 2 του παρόντος, καθώς και το χρηματοοικονομικό μοντέλο, όπως τελικά αυτά διαμορφώθηκαν.

*Β. Αν ο αρχικώς προτείνων δεν συμμετάσχει στην διαγωνιστική διαδικασία δικαιούται όπως εισπράξει από τον υποβάλλοντα την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά αποζημίωση για το περιουσιακό δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και τις δαπάνες που πραγματοποίησε για την κατάρτιση και κατάθεση της ιδιωτικής πρότασης. Το ύψος της αποζημίωσής του τεκμαίρεται αμάχητα ότι ισούται με το ήμισυ της αποζημίωσης που αυτός θα κατέβαλε αν είχε συμμετάσχει στην διαγωνιστική διαδικασία και είχε ασκήσει το δικαίωμα υποκατάστασης που περιγράφεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.*

*Γ. Αν, στα πλαίσια της διαγωνιστικής διαδικασίας, ο αρχικώς Προτείνων δεν καταθέσει την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά, μπορεί να ασκήσει δικαίωμα προτίμησης προκειμένου να υποκαταστήσει τον καλύτερο προσφέροντα καταβάλλοντας σε αυτόν αποζημίωση το ύψος της οποίας τεκμαίρεται αμάχητα ότι ισούται με ποσοστό 2% επί του προϋπολογισμού του έργου, όπως αυτός προκύπτει από την προκήρυξη.*

*Η άσκηση του δικαιώματος προτίμησης γίνεται ανεπιφύλακτα, απευθύνεται εγγράφως προς την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα και τον καλύτερο προσφέροντα και λαμβάνει χώρα εντός δέκα πέντε ημερών από την επομένη της ημερομηνίας ανακοίνωσης του προσωρινού αναδόχου.*

*Δ. Αν, ο αρχικώς Προτείνων δεν καταθέσει την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά και δεν ασκήσει το δικαίωμα προτίμησης κατά τα ανωτέρω, τότε το έργο ανατίθεται στον υποβάλλοντα την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά ο οποίος οφείλει να καταβάλει στον αρχικώς προτείνοντα αποζημίωση για το περιουσιακό δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και για τις δαπάνες που πραγματοποίησε για την κατάρτιση και κατάθεση της ιδιωτικής πρότασης. Το ύψος της αποζημίωσης τεκμαίρεται αμάχητα ότι ισούται με ποσοστό 3% επί του προϋπολογισμού του έργου όπως αυτός προκύπτει από την προκήρυξη.*

*Ε. Τα πιο πάνω ποσά της αποζημίωσης καταβάλλονται σε τρεις ισόποσες δόσεις : η πρώτη πριν την υπογραφή της σύμβασης και ως προϋπόθεση αυτής, η δεύτερη μετά από ένα έτος και η τρίτη πριν την περάτωση του συνόλου των εργασιών. Προϋπόθεση για την έκδοση της βεβαίωσης περάτωσης εργασιών (συμπεριλαμβανομένης και της αυτοδίκαιης) είναι η εξόφληση των ποσών της αποζημίωσης.*